

Misissuineq susoqarneranilu nassuiaatissarsineq

Ilullissat
26. April 2018

Ulrik Becker
Professor, Statens Institut for Folkesundhed, SDU
Overlæge, dr.med. Gastroenheden, Hvidovre Hospital
ulrik.becker@hvh.regionh.dk
ulbe@si-folkesundhed.dk

tlf. +45 23 39 17 28

Nyhedernes Tænketaenk

Mandagmorgen **TrygFonden**

Qallunaat ukua ajungitsutut isumaqarfigaat:

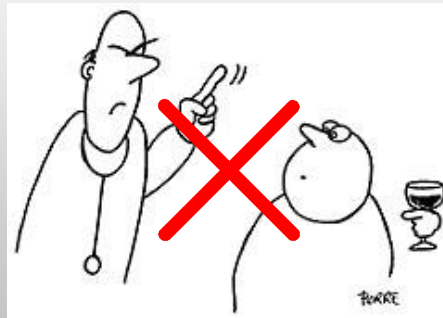
- Imigassamut ileqqiliussimasat pillugit aperitinneq
  - Namineq nakorsamiit (77%)
  - Napparsimavinni sulisuni (59%)
- Imigassamut ileqqiliussat pillugit ukunani aporaaffigitinneq
  - Perorsaasuni (67%)
  - Suliffimmiit (39%)

- **Inuit oqaloqatigalugit**
  - Apeqqutit ammasut
  - Paqumisunneq/eqqartuinissamut annilaannganeq
  - Ilinniartitsineq/ilinniartitaaneq
- **Misissuinermi atortut**
  - Apeqqutinik immersugassat
    - AUDIT
    - CAGE-C
  - Aaversinneq
    - nalinga annikippoq (γ-GT, CDT, ALAT, MCV)

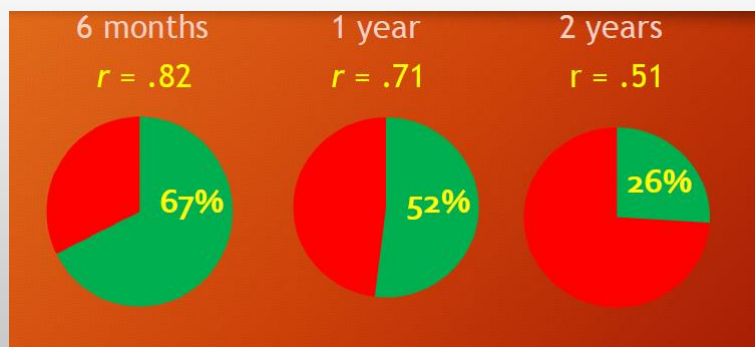
- *Imigassaq pillugu qanoq inissisimavit?*
- *1-miit 10-mut inissiinaruit imigassaq ilinnut qanoq ajornartorsiutaatigaa?*
- *Saaffiginninninni nammineq ilimasuuteqarpit ajornartorsiutivit patsisaa sunaanersoq?*
- *Angerlarsimaffinni qanoq imigassaq atorpisiuk?*
- *Qanoq akulikitsigisumik puiaasaq rødvinni neritillusi avittarpisiuk?*
- *Imigassap timimut sunniutai suut ilisimavigit?*

Pissutit missingersuutit pingaarutillit – imigassamik katsorsaaneq

- Inoqammut misigissutsinik ilisarinninneq paasinninnerlu
- Isumaginninneq
- Ataqqinninneq
- Neriulluarniarneq

Katsorsartissimaneq naammassinerani katsorsaassup misigissusaanit paasinninnerlu malillugu pissarsiartaasa ilaa

Miller & Baca (1983) *Behavior Therapy* 14: 441-448

- Imerajuttoq
- Atornerluisoq
- Nakkaqqittoq, utersaartoq
- misiarneq
(akuersaarinninnginneq)
- Clean

Det bruger man ikke om ret mange andre sygdomme

Hold op med at bruge uprofessionelt og moraliserende sprog

- **Journalnotat fra dec. 2015:**
  - Er genindlagt. Han er udskr. for 4 timer siden. Indbringes nu svært beruset. Pt. er til at vække og han er forklaret at han ikke er velkommen da han misbruger vores system som er beregnet til syge mennesker og ikke på at man ikke kan overholde indgået aftaler. Pt. kan få taxa tilbage til Skansegården.
Sign. Overlæge XXXXXXXXXXXXXXXX
- **Journalnotat fra april 2016:**
  - Svedende, men ikke tachycard. Får vanligvis 125 mg klopidogrel dgl. som "vedligeholdelsesbehandling" via misbrugscenter, rp. dette.
Jeg har spurgt pt. om der er noget jeg kan gøre for ham, hvilket han ikke mener. Jeg har ikke lagt skjul på at han ender med at dø af sit misbrug og han bedyrer at han nu vil holde op med at drikke.
Lad os nu se.
Pt. forbliver indlagt til i morgen, hvor vi er enige om udskrivelse
- **Morgenkonference – maj 2016**
  - Han begynder jo bare at drikke igen når han bliver udskrevet – skal vi virkelig behandle hans ascites og encefalopati.
- **To overlæger om social ulighed i sundhedsvæsenet – juni 2016:**
  - Skal vi nu til at tage ind på værtshusene når patienterne ikke møder op?

- **Ataatigiimmik aaqqissuussisimaneq**
- **Ileqqulersissimasat (pitsaassusermik)**
- **Misissukkat tatiginassusaat**
- **Namineq immersuineq**
  - **Uningasoq immersugassanik angerlaasasaanik tuniguk?**
  - **Immersugassanik (uningasoq) misissuataaqatigalugu**
  - **Tikitat (angusat)**
- **Uppernarsaatit**

AUDIT

	Aldrig	Højest én gang om måneden	2-4 gange om måneden	2-3 gange om ugen	4 gange om ugen eller oftere	
Alkoholindtag	1. Hvor tit drikker du noget, der indeholder alkohol?	0 point	1 point	2 point	3 point	4 point
	2. Hvor mange genstande drikker du almindeligvis, når du drikker noget?	1-2 genstande	3-4 genstande	5-6 genstande	7-9 genstande	10 eller flere genstande
	3. Hvor tit drikker du fem genstande eller flere ved samme lejlighed?	Aldrig	Sjældent	Månedligt	Ugentligt	Dagligt eller næsten dagligt
Alkoholafhængighed	4. Har du inden for det seneste år oplevet, at du ikke kunne stoppe, når du først var begyndt at drikke?	0 point	1 point	2 point	3 point	4 point
	5. Har du inden for det seneste år oplevet, at du ikke kunne gøre det, du skulle, fordi du havde drukket?	0 point	1 point	2 point	3 point	4 point
	6. Har du inden for det seneste år måttet have en lille én om morgenen, efter at du havde drukket meget dagen før?	0 point	1 point	2 point	3 point	4 point
Skadeligt alkoholforbrug	7. Har du inden for det seneste år haft dårlig samvittighed eller fortrudt, efter du har drukket?	0 point	1 point	2 point	3 point	4 point
	8. Har du inden for det seneste år oplevet, at du ikke kunne huske, hvad der skete aftenen før, fordi du havde drukket?	0 point	1 point	2 point	3 point	4 point
	9. Er du selv eller andre nogensinde kommet til skade ved en ulykke, fordi du havde drukket?	Nej	Ja, men ikke inden for det seneste år	Ja, inden for det seneste år	2 point	4 point
10. Har nogen i familien, en ven, en læge eller andre været bekymret over dine alkoholvaner eller foreslået dig at sætte forbruget ned?	0 point	2 point	4 point			

Skemaet kan downloades fra DSA.M's hjemmeside: www.dsam.dk

Imigassamik ajornartorsuiteqar neq: AUDIT-mi angusat ≥ 8

**8-15 storforbrug
16-19 skadeligt
20+ afhængig**

Findes også på:

www.dsam.dk

Sundhed.dk - lægehåndbogen

CAGE-C

1. Ukiup kingulliup ingerlanerani misigisimavit imigassartortarnerit annikillisittariaqarit?
2. Ukiup kingulliup ingerlanerani arlaata imerpallaarnerit "ajorinikuuaa"/upariartornikuuaa?
3. Ukiup kingulliup ingerlanerani imigassartortarnerit pillugu iluaalliuteqarpit imaluunniit kanngusuuteqarpit?
4. Ukiup kingulliup ingerlanerani ilaatigooriarlutit ullaakkut ataasitortariaqartarpit "eqqissisaatigalugu" imaluunniit aqagutaarnaveersaatigalugu?
5. Hvor mange dage om ugen drikker du alkohol?
6. Drikker du alkohol på hverdage uden for måltiderne?

ja til to eller flere af spørgsmålene 1- 4 og 6 eller
ja til et af spørgsmålene 1-4 og 6, samt at der i spørgsmål 5
svares, at der er drikkes minimum 4 dage om ugen

Zierau F et al. Scand J Clin Lab Invest 2005; 65: 615–622

Hvor og hvem ?

- **"Setting"**
  - Sygehuse
  - Lægeklinikker
  - Sundhedscentre
  - Forvaltninger
    - Jobcentre, sygedagpengekontorer
- **Målgrupper**
  - Alle ?
  - Alle nye ?
  - Særlige grupper ?
    - Nappaatit aaliangersimasut/ilisarnaatit (kalerrisaarutit)
(Uninngasoq sullissisullu kajumissusaannut angusaqarluaarnissaannullu annertunerulersitsineq)

Sullinniakkat – assersuutit

- Peqqissusermik misissortinneq (soorlu biilerneramik allagartartaalernerimi, inuuneramik sillimmasiinerimi il.il.
- Pitsaaliuinerimi nakorsiarneq
- Uninngasumik oqaluussineq siulleg
- Peqqissuseq pillugu oqaluunneq allallu
- Naartunissamut pilersaarusioneq, naartunermilu misissortinneq siulleg
- Ersiutit imaluunniit nappaatit, imigassap patsisaasinnaanera imaluunniit pisumit ajorsititsisinnaanera
- Pilanneqarnissamut innersuussineq
- Imigassap ajornartorsiutaanissaannut ilimasunneq
- Imigassap aseruisimaneranut ilisarnaat
- Ajoqusernermik kingunerlutitsineq (inuusuttut ajutoorsimanerillu eqqummaariffigikkitt)

- **Kingunerluutit**
  - Misissuinerimi paasisannut neqeroorutissaqanngikkuit misissuisariaqanngilatit